

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 การพัฒนาการศึกษาและวิวัฒนาการแบบเรียนไทย	1
1. ความหมายและขอบเขตของคำว่าแบบเรียน	1
2. สภาพการศึกษาสมัยสุโขทัย	5
3. สภาพการศึกษาสมัยอยุธยา	7
4. สภาพการศึกษาสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 1 - 4)	12
5. แบบเรียนสมัยกรุงธนบุรีและกรุงเทพฯ ตอนต้น (รัชกาลที่ 1 - 4)	14
6. วิธีศึกษาเล่าเรียนตามระบบจารีต	19
7. การปรับปรุงการศึกษาระบบโรงเรียนสมัยรัชกาลที่ 5	25
8. สรุปท้ายบท	28
บทที่ 2 แบบเรียนสมัยอยุธยา	31
1. จีนตามฉีแบบเรียนทุกยุคสมัย	31
2. ผู้แต่งและธรรมเนียมการแต่ง	36
3. วิเคราะห์เนื้อหาของจีนตามฉี	37
- อักษรศัพท์	37
- การใช้ ศ.ษ.ส. ไฉ่มีวัน ไฉ่มีลาย	39
- การแจกกลุ่กอักษร	40
- การอธิบายตัวสะกด	42
- การอธิบายการแต่งคำประพันธ์	43
- อภิปรายหนังสือจีนตามฉี	56
4. จีนตามฉีฉบับสมัยพระเจ้าบรมโกศ	58
- ลักษณะการเรียบเรียง	59
- ใจความสำคัญ ๆ ในหนังสือจีนตามฉีฉบับสมัยพระเจ้าบรมโกศ	60
- วิเคราะห์เนื้อหาจีนตามฉีฉบับสมัยพระเจ้าบรมโกศ	62
- อภิปรายจีนตามฉีฉบับสมัยพระเจ้าบรมโกศ	66
5. สรุปท้ายบท	68
บทที่ 3 แบบเรียนสมัยกรุงธนบุรีและสมัยกรุงเทพฯ ตอนต้น (รัชกาลที่ 1 - 4)	71
1. สภาพการจัดการศึกษา	71

2. หนังสือประถมก.ก	73
3. หนังสือประถมก.กาหัดอ่าน	84
4. หนังสือสุบินคำกาพย์	94
5. หนังสือประถมมาลา	99
6. หนังสือประถมจินตมณีเล่ม 2	111
7. หนังสืออ่านเสริมประสบการณ์อื่น ๆ	116
8. สรุปท้ายบท	116
บทที่ 4 การพัฒนาการศึกษาเข้าสู่ระบบโรงเรียนสมัยรัชกาลที่ 5	121
1. ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการจัดการศึกษาระบบโรงเรียน	122
2. การดำเนินการและการจัดตั้งโรงเรียนสมัยรัชกาลที่ 5	125
- การพัฒนาการศึกษาระบบจารีตมาเป็นระบบโรงเรียน	127
- การจัดการศึกษาระบบโรงเรียนสมัยกรมศึกษาธิการและกระทรวงธรรมการ	136
3. การวางโครงการการศึกษาครั้งที่ 1 (แผนการศึกษาฉบับแรก)	138
4. การวางโครงการการศึกษาครั้งที่ 2	140
5. ปัญหาการจัดการศึกษาระบบโรงเรียนสมัยรัชกาลที่ 5	142
บทที่ 5 แบบเรียนภาษาไทยสมัยระบบโรงเรียน	147
1. การพัฒนาแบบเรียนหลวง	149
2. การพัฒนาแบบเรียนของกระทรวงธรรมการ (ศึกษาธิการ)	151
3. วิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนหลวง	152
- มูลบทบรรพกิจ	152
- วาหนิต์นิก	164
- อักษรประโยค	166
- สังโยคพิธาน	167
- ไวพจน์พิจารณ์	168
- พิศาลการ์นต์	169
- หนังสือแบบเรียนอื่น ๆ ของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย)	170
4. แบบเรียนสมัยกระทรวงธรรมการ	172
- แบบเรียนเร็ว (สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)	172
- แบบสอนอ่านของกรมศึกษาธิการ (พระยาปริยัติธรรมธาดา)	178
- หนังสือแบบเรียนใหม่ (เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี)	179

	- หนังสือแบบสอนอ่านใหม่ (เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี)	182
	5. สรุปท้ายบท	183
บทที่ 6	แบบเรียนสมัยพระราชบัญญัติประถมศึกษา - ปัจจุบัน	187
	1. การพัฒนาหลักสูตรสมัยพระราชบัญญัติประถมศึกษา	187
	2. การพัฒนาแบบเรียนภาษาไทยในสมัยพระราชบัญญัติประถมศึกษา	190
	3. วิเคราะห์แบบเรียนสมัยพระราชบัญญัติประถมศึกษา - ปัจจุบัน	195
	- แบบคัดอ่านหนังสือไทย ของพระวิภาชนวิทยาสิทธิ์	195
	- แบบเรียนเร็วใหม่ ของหลวงครูณกิจวิฑูร และนาย ฉันท ขำวิไล	199
	- แบบสอนอ่านมาตรฐาน ของนายอง อิงคเวทย์	206
	- แบบสอนอ่านภาษาไทยชุดสุดาภาวิ ของนายอภิ๋ย ชันทวิมล	209
	4. สรุปท้ายบท	213
บทที่ 7	สรุปเนื้อหาและรูปแบบของแบบเรียนไทย	217
	1. ประเภทของแบบเรียนไทย	217
	2. วิวัฒนาการเรียบเรียงหนังสือแบบเรียนไทย	219
	บรรณานุกรม	227